

דלקת האוזן התיכונה – OTITIS MEDIA

מהי דלקת אוזן תיכונה?

אחת האבחנות השכיחות ביותר ברפואת ילדים היא דלקת האוזן התיכונה. מדובר על תהליך זיהומי שמלווה בהצטברות של הפרשה בחלל האוזן התיכונה. התהליך יכול להיות חד פעמי (חריף) או מתמשך (כרוני). ההפרשה יכולה להיות מוגלתית או שקופה (סרוטית).

ממה נגרמת דלקת באוזן התיכונה?

מבנה האוזן כולל תעלה המחברת בין האוזן התיכונה לבין הלוע. התעלה מאזנת את הלחצים בתוך האוזן התיכונה, מנקזת הפרשות ומאפשרת אוורור תקין. בגילאים צעירים, התעלה צרה ונוטה להיסתם ולכן עולה הסיכון לבעיות ניקוז ההפרשות ולסתימת התעלה. כתוצאה מכך יש יותר סיכוי לפלישת חיידקים ווירוסים לחלל האוזן התיכונה. פעמים רבות דלקת באוזן התיכונה הינה סיבוך של מחלה נגיפית (וויראלית) בדרכי הנשימה ולכן השכיחות עולה בחודשי החורף.

מהם גורמי הסיכון למחלה?

- ❖ נזלת כרונית, נזלת אלרגית, אסתמה.
- ❖ שתייה מבקבוק במצב של שכיבה (מגביר סיכון של כניסת חיידקים לחלל האוזן)
- ❖ סיפור משפחתי של דלקות אוזניים חוזרות אצל ההורים
- ❖ שקדים מוגדלים, העלולים לחסום את הצינורית המחברת בין האוזן התיכונה לבין הלוע העליון.
- ❖ עישון אצל ההורים
- ❖ מציצת מוצץ שעות רבות במשך היום.

מהם הסימנים של דלקת האוזן התיכונה?

- ❖ כאב אוזניים, אי שקט.
- ❖ חום גבוה
- ❖ תאבון ירוד
- ❖ שלשולים, הקאות
- ❖ לעתים הפרשה מוגלתית מהאוזן.

איך מאבחנים את המחלה?

הרופא בבדיקתו יבצע הסתכלות על האוזן באמצעות מכשיר הנקרא אוטוסקופ. הרופא יבדוק נוכחות נוזל, בלט ו/או אודם ניכר באוזן התיכונה.

איך מטפלים בדלקת האוזן התיכונה?

- ❖ רוב הזיהומים באוזן התיכונה חולפים ללא התערבות ולכן לעתים הטיפול הוא מעקב בלבד.
- ❖ שיכוך כאבים באמצעות טיפול מקומי בטיפות משככות כאב או באמצעות תרופות דרך הפה כדוגמת אקמול או נורופן (נורופן ניתן מגיל 6 חודשים בלבד).
- ❖ מתן טיפול אנטיביוטי על פי החלטת הרופא המטפל (בדלקת ויראלית אין צורך במתן אנטיביוטיקה).
- חשוב לזכור! במידה והוחלט על מתן טיפול אנטיביוטי יש להשלימו במלואו, על מנת למנוע התפתחות זן עמיד של חיידק.
- ❖ במקרים של דלקת קשה יותר באוזניים לעיתים יהיה צורך לבצע ניקור של עור התוף – זוהי פעולה פשוטה המבוצעת על ידי רופא אף – אוזן – גרון תחת מיקרוסקופ ובטשטוש (סדציה) של הילד. בחיתוך יזום של התופית מאפשרים להפרשה להתנקז דרך הנקב אשר ייסגר עצמונית (לבד) בתוך מספר ימים. דגימה מההפרשה תישלח לתרבית. בבדיקה זו ניתן לדעת האם הזיהום הוא אכן חיידקי, מהו סוג החיידק ולאיזה אנטיביוטיקה הוא רגיש.

מתי לחזור למיון?

- ❖ בהופעה של נפיחות מאחורי האוזן או שינוי במנח האפרכסת (האפרכסת בצד של הדלקת נראית זקורה יותר מאשר בצד הבריא).
- ❖ הקאות מרובות, כאבי ראש חזקים, שינוי בולט בהתנהגות של הילד.
- ❖ במקרים בהם אין תגובה לטיפול האנטיביוטי בתוך 48 שעות, הילד לא מצליח לקחת את הטיפול, או מופיעה הפרשה מהאוזן שלא הייתה יש להיוועץ ברופא הילדים לפני שחוזרים למיון.

בברכת רפואה שלמה,

צוות מלר"ד ילדים מרכז רפואי העמק